

Unijny system handlu uprawnieniami do emisji: reforma po roku 2020

W lipcu 2015 r. Komisja Europejska zaproponowała reformę unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na lata 2021–2030. Zaproponowany przez nią wniosek w sprawie dyrektywy wprowadza większe ograniczenia w zakresie emisji gazów cieplarnianych w dążeniu do osiągnięcia unijnych celów w dziedzinie klimatu na rok 2030, a jednocześnie chroni sektory energochłonne przed ryzykiem tzw. ucieczki emisji. Parlament ma przeprowadzić głosowanie nad wnioskiem podczas lutowego posiedzenia plenarnego.

Kontekst

W unijnych [ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030](#) wyznaczono cel w postaci 40 % redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. w stosunku do poziomu z 1990 r. Cel ten jest tożsamy ze zobowiązaniem międzynarodowym UE w ramach porozumienia paryskiego. [EU ETS](#) to kluczowe narzędzie unijnej polityki klimatycznej. Ma on zastosowanie do ponad 11 000 elektrowni i zakładów przemysłowych, które odpowiadają za 45 % emisji. Uzupełniają go wnioski ustawodawcze mające na celu osiągnięcie w okresie po 2020 r. redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych EU ETS: [rozporządzenie o wspólnym wysiłku redukcyjnym](#) oraz [rozporządzenie w sprawie użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa](#), w odniesieniu do których osiągnięto porozumienia trójstronne w grudniu 2017 r.

Wniosek Komisji Europejskiej

[Wniosek](#) Komisji dotyczy 4. etapu EU ETS (2021–2030) i opiera się na trzech zasadniczych elementach:

Ambitniejszy liniowy współczynnik redukcji dla emisji gazów cieplarnianych. Począwszy od 2012 r. liczba uprawnień do emisji zmniejszałyby się o 2,2 % rocznie (obecnie jest to 1,74 %), aby do 2030 r. osiągnąć 43 % redukcję emisji gazów cieplarnianych w sektorze objętym EU ETS w stosunku do poziomu z 2005 r.

Nowe zasady przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji. Przemysł nadal otrzymywałby bezpłatne uprawnienia do emisji w oparciu o zmienione zasady i kryteria. Najefektywniejsze przedsiębiorstwa w sektorach, których konkurencyjności na arenie międzynarodowej zagraża zjawisko ucieczki emisji, otrzymywałyby do 100 % potrzebnych im uprawnień, chyba że całkowity popyt przekroczy podaż.

Wspieranie innowacji i modernizacji. Nowy fundusz na rzecz innowacji miałby zapewniać wsparcie finansowe na realizację projektów z dziedziny energii odnawialnej, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz innowacji w zakresie technologii niskoemisyjnych, natomiast nowy fundusz na rzecz modernizacji wspierałby modernizację systemów energetycznych w państwach członkowskich o niższych dochodach. Obydwa fundusze byłyby finansowane ze sprzedaży uprawnień do emisji.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Parlament zajął [stanowisko](#) w sprawie reformy EU ETS w dniu 15 lutego 2017 r. Zaproponowane przez niego poprawki miały na celu zniesienie nadwyżki uprawnień, skuteczniejsze rozwiązanie problemu ucieczki emisji, przeznaczenie dochodów z aukcji na działania w dziedzinie klimatu, usprawnienie instrumentów finansowania, a także rozwiązanie problemu emisji morskich i lotniczych. Negocjacje międzyinstytucjonalne rozpoczęły się w kwietniu 2017 r. i zaowocowały osiągnięciem [porozumienia trójstronnego](#) w dniu 9 listopada 2017 r. Liniowy współczynnik redukcji miałby wynieść 2,2 %, zgodnie z propozycją Komisji. W okresie 2019–2023 każdego roku 24 % skumulowanej nadwyżki uprawnień przeznaczono by na [rezerwę stabilności rynkowej](#), zaś od 2023 r. uprawnienia znajdujące się w rezerwie, które wykraczają poza ogólną liczbę uprawnień sprzedanych na aukcji w ciągu poprzedzającego roku, zostałyby anulowane. Udział uprawnień przyznanych przemysłowi nieodpłatnie

można by podwyższyć o trzy punkty procentowe, gdyby wymagało tego przeciwdziałanie ucieczce emisji. Państwa członkowskie UE mogą dobrowolnie zrezygnować z uprawnień w celu zrównoważenia krajowej polityki klimatyczno-energetycznej, która przyczynia się do ograniczenia popytu. Fundusz na rzecz modernizacji nie byłby wykorzystywany do finansowania elektrowni węglowych (za wyjątkiem elektrowni wykorzystywanych w ciepłownictwie miejskim w dwóch najuboższych państwach członkowskich, pod warunkiem że odnośna kwota przydziału bezpłatnych uprawnień na modernizację sektora energetycznego zostanie wykorzystana na inwestycje niewęglowe). W dniu 28 listopada 2017 r. Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) zatwierdziła porozumienie wstępne, które teraz musi zostać przegłosowane na posiedzeniu plenarnym.

Sprawozdanie w pierwszym czytaniu: [2015/0148 COD](#);
Komisja przedmiotowo właściwa: ENVI;
Sprawozdawczyni: Julie Girling (ECR, Zjednoczone Królestwo). Zob. również notę informacyjną na temat wniosku w serii „[Opracowywanie prawa UE](#)”.

